

GUDRI MERGA

Kartą susimanė vienas ponas ir uždraudė paprastiesiems žmoneliams laikyti šunis, – girdi, jie išbaidą žvėris, kuriuos ponas medžioja.

Vieną kaitrią dieną ponas sumanė patikrinti, ar žmonės jo sakymų klauso. Užėjo jis į vieno baudžiauninko trobą, bet jo namuose nerado, tik duktė išsirengusi, vienais marškiniais, audė staklėse.

– Kur tavo tėvas? – paklausė ponas.

– Išėjo iš mažo daug ieškoti!

Staiga mergaitė susigriebė, kad ji audžia vienmarškinė, ir sako:

– Kurčias kiemas, langai be kamščių!

Ponas nieko nesuprato, tik pečiais patraukė ir paklausė:

– Gal tu mane kuo pavaišintum?

– Galiu: tarp kojų šutusiu, iš užpakalio smukusiu, – atsakė mergaitė.

– Ačiū, nenoriu, – išsigando ponas. – Pasakyk savo tėvui, kad rytoj pas mane į dvarą ateitų.

Vakare mergaitė viską tėvui papasakojo, o tasai, išbaręs dukrą, kam toji prasidedanti su ponu, kitą rytą nuėjo į dvarą. Ponas pripylė jam taurelę vyno ir klausia:

– Kur tu vakar buvai iš mažo daug ieškoti?

– Sėjau miežius, ponas!

Ponas pagalvojo, kad baudžiauninko duktė sakė tiesą, – juk pasėjus vieną grūdą, gaunama dešimt. Jis vėl paklausė:

– O ką reiškia tavo dukters žodžiai: kurčias kiemas, langai be kamščių?

– Ji norėjo pasakyti, kad ponas uždraudei laikyti šunis, niekas nesulojo, ir ji nežinojo, kad ponas ateini. O langai be kamščių reiškia, kad aš neturiu mažų vaikų, kurie mėgsta dairytis pro langus.

– O kuo ji mane norėjo pavaišinti: tarp kojų šutusiu, iš užpakalio smukusiu?

– Sviestu ir kiaušiniiais!

– Gudri, gudri tavo duktė, bet aš dar gudresnis būsiu! – sako ponas. – Tegu ji ateina pas mane nei nuoga, nei apsirėdžiusi, nei raita, nei pėsčia, nei keliu, nei šalia kelio, nei vasarą, nei žiemą. Jei taip ateis, tai aš ją vesiu.

– Gerai, ponas, pasakysiu.

Kitą rytą baudžiauninko duktė nusirengė, apsisiautė tinklu, apsižergė ožį ir nujojo pas poną viena vėžė. Nujojusi atsistojo tarp rogių ir ratų.

Žiūri ponas, kad baudžiauninko duktė įspėjo jo mįslę, bet vesti jos nenori.

– Jei tu tokia gudri, – sako ponas, – tai išperėk man iš šitų kiaušinių viščiukus! – Ir padavė jai virtus kiaušinius.

– Gerai, – sutiko toji.

Ji parsinešė tuos kiaušinius ir, neilgai trukus, siunčia ponui virtus miežius.

– Tegu ponas tuos miežius pasėja, išaugina, nuplauna ir iš tų grūdų sumala kruopų mano viščiukams.

Nebežino ponas, kokią mįslę duoti gudriai mergai. Turi ją vesti. Tik pareikalavo, kad toji niekad į jo reikalus nesikištų ir nieko neteistų.

Praėjo daug metų. Kartą, ponui išvažiavus tolimon kelionėn, į dvarą atėjo trys žmogeliai ir prašo išspręsti jų ginčą. Vienas jų turėjo botagą, antras – vežimą, o trečias – kumelę. Bevažiuojant į turgų, jie miške sustojo pokaičio, ir, jiems bemiegant, kumelė atsivedė kumeliuką. Žmonės susiginčijo. Vienas šaukia:

– Mano vežimo kumeliukas!

Antras:

– Mano botagas kumeliuką atsivedė!

O trečias:

– Mano kumelės kumeliukas!

Baudžiauninko duktė liepė tiems žmonėms atsinešti tinklą, nuvedė juos ant kalno ir liepė žvejoti. Na, ką jie gali sužvejoti ant kalno?! Stovi ir juokiasi. Tada baudžiauninko duktė sako:

– Kaip jūs ant kalno žvejoti negalite, taip ir botagas su vežimu negali atsivesti kumeliuko, o kumelė – gali.

Tą pačią dieną, kažko susiraukęs, grįžo iš kelionės ponas. Žmona jam viską papasakojo, pralinksminti norėdama, o tasai supyko:

– Juk žmones teisti – vyrų darbas, o tu prižadėjai j mano reikalus nesikišti! Išėik iš mano namų!

Baudžiauninko duktė nenusiminė.

– Leisk, vyreli, dar nors vakarienės pavalgyti!

Ponas leido. Toji atsinešė skaniausio vyno, prigirdė vyrą ir sako:

– Tu mane parsivežei, tu ir nuvežk atgal j namus!

Ponas nebesiginčijo, liepė pakinkyti kariatą, ir jiedu nuvažiavo j to baudžiauninko kiemą.

– Na, lipk iš kariatos! – suriko ponas.

– Tu mane iš trobos išsivedei, tu ir įvesk!

Ponas veda savo žmoną j vidų, o toji greit atidarė kamarą, kur buvo rūkoma mėsa, ir įstūmė savo vyrą.

Tasai ėmė trokšti ir maldauti žmonos:

– Išleisk, žmonele! Dabar jau visuomet tavęs klausysiu!

Pasigailėjo žmona, išleido vyrą, o tasai nuo to laiko pasidarė kaip šilkinis.